

**BANATICA. 50 DE ANI DE LA
PRIMA APARIȚIE EDITORIALĂ – 1971–2021
BANATICA. 50 YEARS FROM THE
FIRST ISSUE – 1971–2021**

Momentul genezei revistei *Banatica* se plasează cu jumătate de secol în urmă, în anul 1971, ca periodic al Muzeului de Istorie al județului Caraș-Severin, devenit din 1997 Muzeul Banatului Montan Reșița. A fost o perioadă de deschidere pentru cercetarea științifică muzeală, în acea vreme apărând sau reactivându-se o serie de reviste, reluându-se astfel o mai veche tradiție. Prin apariția acestor reviste cercetarea științifică în muzeele românești a îmbrăcat o formă instituționalizată, promovată prin intermediul anualelor editate. Demn de remarcat este faptul că în cei 50 de ani de existență revista *Banatica* și-a păstrat formatul, sigla și numele, având o apariție regulată (la 2–3 ani în perioada 1971–2005 și anuală în perioada 2008–2021), ceea ce conferă publicației continuitate și respectabilitate.

Absența în anii '70 a unui centru universitar și academic al cercetării istorice la Timișoara, a determinat apropierea firească a muzeului din Reșița de școala istorică clujeană. Astfel, cel dintâi număr al *Banaticii* a apărut în anul 1971 din inițiativa și sub înaltul patronaj științific al academicianului Constantin Daicoviciu. El a publicat în deschiderea revistei un articol-program ce încerca să definească prioritățile în cercetarea arheologică a Banatului și căile de urmat în această privință. Alături de reputatul învățat clujean s-au regăsit mai tinerii istorici Costin Feneșan și Volker Wollmann de la institutul de Istorie și Arheologie din Cluj. Cooptarea în consiliul științific al *Banaticii*, începând cu al doilea număr editat în anul 1973, a marelui istoric al antichității romane I. I. Russu a conferit de la bun început un anumit statut științific și vizibilitate în peisajul publicisticii istorice din România. Secretariatul de redacție, asigurat până în anul 1980 de Volker Wollmann, a menținut *Banatica* în standardele de performanță științifică. Comitetul editorial al revistei a fost format din Ilie Uzum, Ioan Popa, Vasile M. Zaberca, Marian Gumă și Gh. Lazarovici până în anul 1989.

Activitatea editorială a muzeului și, implicit, a revistei *Banatica* a cunoscut un reviriment imediat după anul 1990. S-a asigurat o continuitate de nume, de format și de reflectare a problemelor istoriografice ale provinciei bănățene, într-o perioadă marcată de profunde și radicale schimbări, vizibile și la celelalte reviste istorice românești. Deschiderea către cercetarea istorică națională și europeană a fost evidentă în forma și fondul revistei, fiind imprimată de noul editor-șef, Dumitru Țicu, precum și de secretariatul de redacție asigurat de Valeriu Leu, ulterior de Adriana Radu și Carmen Albert. Tematica revistei *Banatica* din anii 1991 (nr. 11) și 1993 (nr. 12/I) ilustrează poate cel mai bine această deschidere europeană, pentru că atunci s-au publicat lucrările unor conferințe științifice internaționale consacrate civilizației neolitice a culturii Vinča și, respectiv, relațiilor traco-illiro-heladice. Revista *Banatica*, din această perspectivă a tendinței de integrare în cercetarea istorică europeană imediat după 1990, a fost un deschizător de drumuri în peisajul istoriografic al provinciei bănățene. Cantitatea tot mai mare de contribuții științifice care au fost atrase spre publicare în paginile revistei a făcut ca unele numere să conțină câte două volume (unul destinat Arheologiei, celălalt Istoriei), tendință menținută până în momentul de față. Tot în anii '90 au fost făcute primele demersuri de omagiere sau comemorare a istoricilor de prestigiu ai provinciei și a celor cu contribuții majore la istoria națională, astfel încât numărul 11/1991 al *Banaticii* a fost dedicat memoriei prof. dr. doc. Vladimir Dumitrescu, pentru ca numerele 12-I/1993 și 16-I/2003 să îi omagieze pe arheologii Marius Moga și Gheorghe Lazarovici.

Anul 2008 a marcat o reconfigurare a activității și politicii redacționale, în conformitate cu noile curente de cercetare și cu normele de editare a revistelor științifice. Astfel, *Banaticii* i s-a imprimat o apariție anuală, în anumiți ani cantitatea materialelor primite spre publicare permițând editarea unor numere în două volume (20 I-II/2010, 24 I-II/2014, 26 I-II/2016 și 29 I-II/2019, 30 I-II/2020, 31 I-II 2021). Pentru consolidarea prestigiului științific al revistei, alături de Colegiul de redacție, compus din Dumitru Țicu – editor-șef (mai apoi Flavius Petru Bozu – manager), Ligia Boldea și Adrian Magina – secretari de redacție, precum și alți cercetători și muzeografi din muzeu sau colaboratori externi (Livia Magina, Vasile Rămneanțu, Alexandru Szentmiklosi, Ana Hamat, Alexandru Simon, Florin Gogâltan), a fost constituit Consiliul Științific prin cooptarea unor reputați academicieni și istorici de la București, Cluj, Iași, Graz, Tübingen, Londra, Szeged și Novi Sad, fapt care marchează în planul formal tendința politicii editoriale a revistei de ancorare în structurile istorice specifice zonei central și sud-est europene. Pentru acuratețea și calitatea științifică a revistei s-au stabilit norme deontologice, norme de tehnoredactare, precum și criterii de recenzare în conformitate cu noile direcții de evaluare și

cotare a revistelor practicate la nivel național și internațional. În momentul de față revista *Banatica* este indexată în bazele de date internaționale ERIH PLUS, EBSCO și CEEOL.

Și în privința tematicii revista și-a extins în mod substanțial orizontul de cercetare, în paginile ei fiind găzduite, pe lângă contribuții referitoare la istoria Banatului sau a Transilvaniei, și cercetări de interes național sau central-sud-est european. Acest fapt a făcut posibilă atragerea de colaboratori din centre universitare și academice din țară și străinătate, cu atât mai mult cu cât s-a continuat atât practica de publicare a lucrărilor unor conferințe internaționale (*Banatica* 26-II/2016, ce cuprinde contribuțiile prezentate în cadrul Conferinței internaționale de medievistică desfășurată la Timișoara în octombrie 2015), precum și cea de omagiere a unor personalități ale istoriografiei românești și europene, prilej cu care în paginile revistei s-au reunit contribuții științifice din țări precum Germania, Franța, Marea Britanie, Austria, Polonia, Moldova, Ungaria, Serbia, Croația, Bulgaria, Rusia, Kazahstan, SUA, Canada (*Banatica* 23/2013 dedicată acad. Victor Spinei; 25/2015 dedicată prof. dr. Harald Heppner; 27/2017 dedicată prof. dr. Volker Wollmann). Această politică editorială ne-a dat posibilitatea de a acoperi aproape în fiecare număr marile etape istorice (din preistorie și până în contemporaneitatea recentă) cu o paletă variată de subiecte concretizate în studii, articole, rapoarte de cercetare arheologică (sistematică sau preventivă), note arheologice sau restituiri documentare inedite. Pentru o cât mai bună vizibilitate a revistei s-a reușit ca o parte însemnată a articolelor să fie publicate într-o limbă de circulație internațională.

Colegiul de redacție